

Alegat IX.

Sprawozdanie

o szkole weterynaryi we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedłożył był Zgromadzeniu sejmowemu w r. 1863. sprawozdanie, w którym wykazał potrzebę założenia szkoły kucia koni we Lwowie, skreślił koleje, jakie sprawa tej szkoły od r. 1823. przechodziła i przedstawił ówczesny stan funduszu na ten cel przeznaczanego.

Komisyja, której ta sprawa przez Zgromadzenie sejmowe do zbadania oddaną została, nie zdążyła ukończyć prac swoich przed zamknięciem ówczesnego Sejmu.

Nawał ważnych i zwłoki nie cierpiących spraw, które na późniejszych Zgromadzeniach sejmowych załatwione być musiały, nie pozwolił tego przedmiotu wnieść powtórnie na stół Wysokiej Izby.

Tymczasem z postępem gospodarstwa wiejskiego i chowu zwierząt domowych, z coraz większym znaczeniem, jakiego nabierała hodowla i coraz więcej rozwijającym się handlem wywozowym jej płodów, coraz dotkliwiej dawał się czuć brak uzdolnionych weterynarzy, coraz też głośniej zaczęto się domagać założenia szkoły, któraby ich mogła dostarczać. Zadaniu temu nie mogłaby podołać szkoła kucia koni, według pierwotnego planu założona, należało więc szukać środków dojścia do celu bez zbytecznego obciążenia budżetu krajowego.

Ciągle kapitalizowane dochody funduszu szkoły kucia koni znacznie go podniosły, tak że fundusz ten wynosi obecnie w galic. listach zastawnych	44,600 złr.
w obligacyach pożyczki głodowej	2,000 „
w książeccze kasy oszczędności	90 „
co razem według kursu przypuszczalnego zewalutowane wynosi około	35,640 „
do czego dodawszy zasiłek przez miasto Lwów przyrzeczony w ilości	2,000 „
i dochód z kuponów za r. 1869.	1,784 „
otrzymamy razem kapitał	39,424 złr.

w. a., mniej więcej odpowiadający sumie, jaka będzie potrzebna na zakupno realności, na jej przeobrażenie, na urządzenie szkoły i na założenie potrzebnych zbiorów naukowych.

Po zaspokojeniu w ten sposób wydatków na założenie szkoły z funduszu na ten cel przeznaczanego, należało jeszcze obmyśleć środki dalszego utrzymania tej szkoły, wymagające 8,200 złr. rocznego wydatku.

Przedewszystkiem powinien ku temu posłużyć procent od reszty kapitału, jaka się przy urządzeniu szkoły da oszczędzić, ale która naprzód oznaczoną być nie może. Również niepodobna z góry oznaczyć wysokości wpływów z opłat szkolnych od uczniów stanowiących drugą rubrykę dochodu. Przewidzieć wszelako można, iż obydwie te rubryki nie wiele uczynią i nie wpłyną stanowczo na zmniejszenie potrzebnej kwoty.

Gdy fundusz kultury krajowej, posiadający w papierach procentowych 37,250 złr. nomin. wart., a w kasie oszczędności 3,006 złr., oprócz tego zaś zasilany niestałym wpływem z kar polowych i lasowych, nie ma nateraz właściwego przeznaczenia i słuszenie do utrzymania zakładu bardzo ważnego dla kultury krajowej przyczyniać się powinien, Wydział krajowy sądzi przeto, iż procent od tego kapitału, 1,760 złr. rocznie wynoszący, trzecią rubrykę dochodu szkoły stanowić powinien.

Nakoniec można, zdaniem Wydziału krajowego, użyć na ten cel procentów od funduszu domostykalnego, które uczynią po potrąceniu wydatków, na tym funduszu ciężących, około 1,800 złr.

Dochody tych dwóch funduszy, dotąd kapitalizowane, przyniosą krajowi nierównie większy pożytek, jeżeli będą użyte na cel produkcyjny, jakim jest niewątpliwie kształcenie tak dla kraju potrzebnych weterynarzy.

Jedyny wzgląd, jaki mógłby przemawiać przeciwko przeznaczeniu tych dochodów na dotacje dla projektowanej szkoły jest ten, iż zużycie samych kapitałów na cele produkcyjne mogłyby jeszcze większe korzyści przedstawiać. Wniosek nasz nie przesądza przecież nic w tej mierze, i nie odejmuje Wysokiemu Sejmowi wolności zarządzenia w przyszłości całemi funduszami wedle potrzeby, a wyznaczenia natomiast potrzebnej kwoty na utrzymanie szkoły z ogólnych funduszy krajowych. Dopóki jednak budżet nasz obciążony jest spłatą pożyczki głodowej, dopóki w zastępstwie gmin ponosi przypadającą na nie połowę opłat szpitalnych i dopóki go dodatki do podatku dochodowego przedsiębiorstw przemysłowych nie zasilają, trudno byłoby umieścić w nim tak znaczny nowy wydatek i założenie szkoły musiałyby zapewne być odroczone, gdyby na jej utrzymanie nie były użyte powyższe dochody, które tylko w pierwszym roku będą zupełnie wystarczające, później zaś, w miarę rozwijania się szkoły, małym dodatkiem z ogólnych krajowych funduszy uzupełnione być muszą.

Z tych powodów sądzi Wydział krajowy, iż użycie wszystkich funduszy rozporządzalnych na założenie i utrzymanie szkoły weterynaryi jest usprawiedliwione, i że należy na czas późniejszy odłożyć wnioski względem założenia szkoły leśnictwa i innych niemniej pożytecznych i potrzebnych instytucyj, ażeby słabych sił nie rozrywać.

Założyć się mająca szkoła weterynaryi, ażeby krajowi należyty pożytek przyniosła, powinna być zupełną, to jest taką, któraby uczniom z dobrym postępem z niej wychodzącym mogła wydawać patenta, upoważniające ich do wykonywania praktyki weterynaryjnej.

W tym celu wykładane w niej będą w sześciu kursach półrocznych następujące przedmioty:

1. Fizyka.
2. Chemia.
3. Zoologia i botanika.
4. Nauka o kształtach zewnętrznych.
5. Anatomia ogólna i patologiczna z nauką robienia preparatów.
6. Fiziologia.
7. Dietetyka.
8. Patologia i terapia.
9. Farmakologia.
10. Nauka o chorobach chirurgicznych.
11. Kurs operacji teoretyczny i praktyczny.
12. Akuszerya.
13. Nauka kucia koni.
14. Klinika.
15. Weterynaryja sądowa i policyjna.
16. Hodowla zwierząt domowych.

W szkole kucia koni, połączonej z szkołą weterynaryi, mającej na celu kształcenie zdolnych kowali, udzielane będą w kursach sześciomiesięcznych, zaczynających się corocznie d. 1. stycznia i d. 1. lipca:

1. Teoretyczna i praktyczna nauka kucia tak zdrowych, jakoteż wadliwych kopyt i racic.
2. Nauka rozpoznawania i leczenia najczęściej pojawiających się chorób kopyt i racic.
3. Praktyczna nauka najpotrzebniejszych operacyj chirurgicznych (puszczenie krwi, dawanie zawłok itp.).

Cały plan tych nauk nie da się dziś jeszcze stanowczo nakreślić, gdyż jego rozwinięcie zależeć musi od uzdolnienia zgłaszających się uczniów i od sił naukowych, jakie będzie można do wykładów pozyskać. Dla tego uprasza Wydział krajowy, ażeby Wysoka Izba raczyła pozostawić mu nakreślenie i rozwinięcie szczegółowego planu i rozkładu nauk, co będzie połączone z korzyścią dla zakładu i z oszczędzeniem grosza publicznego, ponieważ w pierwszym roku zapewne tylko część szkoły zostanie otwarta, a następnie w miarę potrzeby nastąpi jej uzupełnienie.

Do wykładu powyżej wyliczonych nauk potrzeba:

trzech profesorów stałych, z których jeden będzie szkołą kierował;

dwóch adjunktów;

konowała i

dwóch, lub trzech profesorów nadzwyczajnych do wykładu nauk pomocniczych.

Z przybliżonego wyżej obliczenia powziął Wydział krajowy przekonanie, iż wydatki na założenie szkoły mogą być mniej więcej następujące:

kupno realności, jej przerobienie, i dobudowanie części potrzebnych, wraz z urządzeniem szkoły i kuźni	36,000 złr.,
założenie gabinetów naukowych i apteki, tudzież nabycie instrumentów i przyrządów klinicznych	3,000 „
razem jednorazowo	39,000 złr. w. a.,

Utrzymanie szkoły wymagać będzie rocznie na:

1. płace profesorów i służ:

dla dyrektora, obok mieszkania w zakładzie	1,400 złr.,
„ dwóch profesorów po 1,000 złr.	2,000 „
„ dwóch adjunktów po 500 „ i mieszkanie	1,000 „
„ konowała mieszkanie i	600 „
„ profesorów nauk pomocniczych	1,000 „
„ posługacza mieszkanie w zakładzie i	400 „
„ dwóch stróżów po 200 złr. obok mieszkania	400 „
2. Podatki	200 „
3. Utrzymanie budynków, czyszczenie kominów itp.	300 „
4. Opał, oświetlenie i wydatki kancelaryjne	600 „
5. Pomnożenie i utrzymanie zbiorów i narzędzi	200 „
6. Nadzwyczajne wydatki	100 „

razem rocznie . . . . . 8,200 złr.

Szpital i kuźnia oddane będą z zupełnem urządzeniem dyrektorowi i konowalowi. Oni będą pobierali opłaty od leczenia chorych bydła i od kucia koni, będą też ponosili wszystkie koszty utrzymania, przez co się uniknie mozolnych rachunków i zabezpieczy od dalszych wydatków, jakie przy prowadzeniu tych przedsiębiorstw na rachunek szkoły zapewneby jej budżet obciążały:

Wydział krajowy, wyłożywszy w krótkości ogólny plan, jakiego się przy założeniu i prowadzeniu szkoły trzymać zamierza, ma zaszczyt przedłożyć Wysokiej Izbie następujący wniosek do uchwały o szkole weterynaryi i połączonej z nią szkole kucią koni we Lwowie, tudzież wniosek do ustawy o wolności wykonania praktyki weterynaryjnej przez wychowauców lwowskiej szkoły weterynaryi, upraszając o jego przyjęcie i nadanie mu mocy obowiązującej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim.

We Lwowie d. 3. września 1869.

Marszałek krajowy:

Leon książę Sapiaha w. r.

Sprawozdawca

Haller w. r.

1000	
2000	
3000	
4000	
5000	
6000	
7000	
8000	
9000	
10000	
11000	
12000	
13000	
14000	
15000	
16000	
17000	
18000	
19000	
20000	
21000	
22000	
23000	
24000	
25000	
26000	
27000	
28000	
29000	
30000	
31000	
32000	
33000	
34000	
35000	
36000	
37000	
38000	
39000	
40000	
41000	
42000	
43000	
44000	
45000	
46000	
47000	
48000	
49000	
50000	
51000	
52000	
53000	
54000	
55000	
56000	
57000	
58000	
59000	
60000	
61000	
62000	
63000	
64000	
65000	
66000	
67000	
68000	
69000	
70000	
71000	
72000	
73000	
74000	
75000	
76000	
77000	
78000	
79000	
80000	
81000	
82000	
83000	
84000	
85000	
86000	
87000	
88000	
89000	
90000	
91000	
92000	
93000	
94000	
95000	
96000	
97000	
98000	
99000	
100000	

Uchwała

o szkole weterynaryi i połączonej z nią szkole kucia koni we Lwowie.

Art. 1.

We Lwowie będzie założona szkoła weterynaryi wraz ze szkołą kucia koni.

Art. 2.

Zakład ten uznaje się za krajowy.

Art. 3.

Wydział krajowy jest upoważniony do użycia funduszków szkoły kucia koni na zakupno realności, przebudowanie i stosowne urządzenie takowej, tudzież na zaopatrzenie szkoły w to wszystko, co dla niej będzie potrzebne. W tym celu upoważniony jest do sprzedaży efektów, do funduszu szkoły kucia koni należących, i do odbioru sumy 2,000 złr. w. a. przez b. wydział miasta Lwowa pod d. 28. kwietnia 1859. na założenie szkoły kucia koni ofiarowanej.

Art. 4.

Fundusz utrzymania szkoły stanowić będą:

1. procent od reszty funduszu szkoły kucia koni, jaka pozostanie po opędzeniu wydatków na założenie i urządzenie szkoły;
2. dochód z opłat od uczniów, których wysokość Wydział krajowy oznaczy;
3. procent od kapitału do funduszu kultury krajowej należącego;
4. nadwyżka dochodów funduszu domestykalnego, po opędzeniu wydatków, na tym funduszu ciężących, pozostała;
5. datki dobrowolne osób prywatnych, gmin, reprezentacyj powiatowych i innych korporacyj;

6. zasiłek z funduszu ogólno - krajowego, jaki Sejm w miarę potrzeby corocznie wyznaczy.

Art. 5.

Wydziałowi krajowemu poleca się zarządzenie wszystkiego tego, co będzie potrzebne do wprowadzenia szkoły w życie.

WYDAWA

o szkole weterynaryjnej i politechnicznej w Warszawie.

Art. 1.
W Warszawie ma być założona szkoła weterynaryjna i politechniczna, której celem jest wykształcenie kadr potrzebnych do prowadzenia służby zdrowia i rolnictwa.

Art. 2.
Szkoła ta ma być prowadzona przez państwo.

Art. 3.
Wydział państwowy jest odpowiedzialny za nadzór nad szkołą i za wydziałem ma być powołany Wydział Nadzoru, którego zadaniem jest nadzór nad działalnością szkoły i nadzór nad wydatkami na jej utrzymanie.

Art. 4.
Koszt utrzymania szkoły stanowić będą:
1. procent od wartości funduszu państwowego, który jest przeznaczony na cele oświatowe i naukowe;
2. dochód z opłat od uczniów, których wyznaczy Wydział Nadzoru;
3. procent od kapitału do funduszu państwowego, który zostanie przeznaczony na cele oświatowe i naukowe;
4. dotacja państwowa, którą wyznaczy Wydział Nadzoru.

U s t a w a

z dnia

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi i Wielkiego Księstwa Krakowskiego,
**zawierająca postanowienia co do wykonywania praktyki weterynaryjnej
przez wychowañców lwowskiej szkoły weterynaryi.**

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. 1.

Uczniowie, którzy po ukończeniu nauk w założyc się mającej krajowej szkole weterynaryi we Lwowie złożą z dobrym postępem examin, otrzymają patent upoważniający ich do wykonywania praktyki weterynaryjnej w Królestwie Galicyi i Lodomeryi i w Wielkiem Księstwie Krakowskiem.

Art. 2.

Wykonanie tej Ustawy polecam Mojemu Ministrowi oświecenia.

Ustawa

z dnia 15 lipca 1930 r.

o zmianach w ustawie z dnia 15 lipca 1930 r. o wykształceniu i zawodzie nauczycieli

Przebieg zmian w ustawie z dnia 15 lipca 1930 r. o wykształceniu i zawodzie nauczycieli

Przebieg zmian w ustawie z dnia 15 lipca 1930 r. o wykształceniu i zawodzie nauczycieli

Art. 1.

Przebieg zmian w ustawie z dnia 15 lipca 1930 r. o wykształceniu i zawodzie nauczycieli

Art. 2.

Przebieg zmian w ustawie z dnia 15 lipca 1930 r. o wykształceniu i zawodzie nauczycieli